

Raamatukogutöö kõrval on Ilmar Vene tuntud kui viljakas tõlkija ja esseist. 1994. a. pälvvis ta *Loomingus* ilmunud esseede eest ajakirja aastapreemia, 1995. aastal ilmus *Postimehes* tema iganädalane *Vaikimised*-sari (nimekiri vt. raamatukogu aastaraamat 1995, lk. 50–53). Tema sulest on ilmunud kaks iseseisvat raamatut: *Eesti mõtteloo* 16. raamatuna esseekogumik *Vahemere tuuled Hüperboreas* (Tartu, 1997) ja *Trotsija: katse mõista Uku Masingut* (Tartu, 2001). Ilmari esseistika teemade ring ulatub antiik- ja keskajast meile lähemate sajanditeni.

Tõlkijana on Ilmar Vene eesti lugejale vahendanud “raskeid” autoreid, saksa keelest Hermann von Keyserlingi *Loova tunnetuse* (Tartu, 1998), ladina keelest Aurelius Augustinuse *Pihtimused* (Tallinn, 1993) ja Lucius Annaeus Seneca *Moraalikirjad Luciliusele* (Tartu, [1995?]), kõik tööd on varustatud kommentaaride ja järelsõnaga.

Ilmari teadmised, mälu ja eruditsioon on lausa erakordsed, mistõttu ta on olnud vanaraamatuga tegelevatele kolleegidele hindamatuks aardeks. Vaadatagu kasvõi *Trotsija* nimeregistrit — ligi kakssada autorit läbi inimkonna kultuuri- ja ajaloo, ja nende kõigi kohta on autor midagi teada ja öelda osanud. Pruugib teil vaid Ilmarilt küsida, et ega ta ei ole juhtumisi kuulnud härra Sellest-ja-tollest, kes elas ja kirjutas umbes kolmsada aastat tagasi, kui saate vastusena kuulda mitte ainult härra Selle-ja-tolle, vaid ka tema sõprade käekäigust, inimlikest nõrkustest ja varase surma põhjustest. Ilmar lihtsalt teab! Seejuures on tegu tõelisele tarkusele nii omase tagasihoidlikkuse ja delikaatsusega — ei mingit edvis-tamist oma teadmistega. Küll aga kohtab tähelepanelik vestluskaaslane mõnusat huumorit, mis ikka pigem iseenda kui teise üle muigab.

Ilmari vaikne kohalolu on lisanud vürtsi nii mõnelegi rutiinseks ja üksluiseks tarduma kippunud päevale. Ja need ootamatult puhkevad kütkestavad kõnelused elust ja surmast, inimesest ja Jumalast!

Ent mis veel väga oluline: vaatamata Ilmari näilisele eemalolekule kõigest argisest ja maisest, võib tema peale alati kindel olla. Mida ta on lubanud ja milles temaga kokku on lepitud, see saab ka tehtud.

Katrin Kaugver, Rein Saukas

KÄRT MIIL 50

Kohe pärast Tartu ülikoolis eesti filoloogia eriala lõpetamist 1974. aastal tuli Kärt Miil tööle raamatukogu hoiuosakonda. Arvata võib, et otsust mõjutasid raamatukogu kasutamise kogemused ülikoolis õppimise ajal. Kärdi edasistele raamatukoguaastatele on olnud iseloomulik vaheldusrikkus ametite valikul ja head töötulemused oma kohustuste täitmisel. Hoidlas töötades tekkis Kärdil huvi vanade raamatute vastu ja 1978. aastast hakkas ta tegelema vanaraamatu komplekteerimisega.

1981. aastal, kui koliti raamatukogu uude hoonesse, otsustas Kärt ainult raamatutega tegelemise asemel hakata

lugejateenindajaks — harjumatult suur hulk avariiuileid ja kaasaegne sidepidamine hoidlate ja lugemissaalide vahel löid selleks suurepärased võimalused.

Kui 1989. aastal loodi raamatukogus teenindusdirektori ametikoht ja seda pakuti Kärt Miilile, andis pikaajaline töötamine kindluse jaasõnaks. Teeninduses töötades olid selleks ka ideed ja mõtted tekkinud. Tegemist oli ajaga, kui päevakorda tõusis kliendikesksus ja raamatukogud pidid uute suundumustega kaasa minema. Pealegi oli Kärt vahepeal alustanud õpinguid Tallinna Pedagoogikaülikooli infoteaduste osakonnas (lõpetas 1993. a.), selle kõrval oli võimalus osaleda koolitustel ja stažeerida erinevates Euroopa raamatukogudes.

Kärt Miili jaoks oli oluline osalemine raamatukogu tulemuslikkuse uurimisel Stockholmi ülikooli raamatukogu direktori Tomas Lidmani juhendamisel, millest jäi jälg trükisõnasse — *Library Management Development Project : 3rd Final Report* (Stockholm, 1995).

Teenindusdirektori kohal tuli tegemist teha murranguajale omaste probleemidega. Ei olnud võimalik ette näha raamatukogude edasist arengut ja paljud ettevõtmised olid esmakordsed. Ka lugejateeninduses püüti tundma õppida teiste, kogemusi ja otsustada oma parema äratundmise järgi. Neid probleeme kajastavad artiklid, näiteks *Raamatukogudevaheline laenus // TÕ Toim. 910. Tartu, 1990, lk 106–119; Rahulolu lugejateenindusega // TÕ Toim. 944. Tartu, 1992, lk. 95–104; Raamatukogu tegevuse tulemuslikkuse uuring Tartu Ülikooli Raamatukogus // Raamatukogu, 1995, 6; Uuring raamatukogu tegevuse tulemuslikkusest // Tartu Ülikooli Raamatukogu töid, 10. Tartu, 1997, lk. 11–38.*

Võimalus täiesti uuelaadseks raamatukogutööks tekkis Kärtil 1996. aastal, kui temast sai Tartusse õiguskeskuse raamatukogu rajaja. Selle raamatukogu iga jäi küll lühikeseks, aga andis Kärdi huvidele täiesti uue suuna — tegelemise õiguslalase informatsiooniga, käia õiguslastel koolitustel ja töötada suurte andmebaasidega.

Kärt ise on väitnud, et alles õiguskeskuse raamatukogus töötades mõistis ta täpsemalt, mida tähendab raamatukogu kui terviku väiksemgi osa. Kuna oli tegemist erastruktuuriga, tuli pidevalt võidelda oma ideede ja saadava ressursi eest, sai aga ise oma tegevusi lõpuni planeerida ja ise oma plaane ellu viia.

2000. aastal otsiti ülikooli raamatukokku teatmeteeningu juhti, s.t. isikut, kes koordineeriks lugejate päringutele vastamist ja infoteeningust. Meie heameeleks otsustas Kärt “suurde raamatukokku” tagasi tulla ja teatmeteeningu uuendatud kujul käivitada.

2001. aastal hakkas raamatukogu üle minema eriala infospetsialistide e. referentide süsteemile, Kärdi näol oli olemas väga hea kandidaat õigusteaduskonna referendi kohale. Suhtlemine teaduskonna õppejõudude ja üliõpilastega ning uute infoallikate väljaselgitamine on nüüd Kärdi igapäevasteks tööülesanneteks.

Kärdi huvialade valik on samuti olnud mitmekesine ja vaheldusrikas. Muusika kuulamist naudib ta siiski alati ja kontsertidel käimiseks leiab alati võimaluse.

Hea kolleeg, alati raamatukogu asjades õla alla panija — soovime Sulle edu edaspidiseks.

Mare-Nelli Ilus